مقاله پژوهشی

اثربخشی آموزش ایماگوتراپی (تصویرسازی ارتباطی) بر نشانگان روان‌شناختی (استرس، اضطراب و افسردگی) زنان آسیب‌دیده از روابط فرا زناشویی همسر

هادی غلامرضایی [1*]، جمشید جراره [2]

۱. دانشجوی دکترای مشاوره، دانشگاه آزاد تهران شمال، تهران، ایران. (نویسنده مسئول).

۲. گروه روانشناسی و علوم تربیتی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی تهران، ایران.

مجله پیشرفت‌های نوین در علوم رفتاری، دوره ششم، شماره پنجاه و پنجم، سال ۱۴۰۰، صفحات ۵۰۰-۴۹۲

تاریخ وصول: ۱۴۰۰/۰۸/۲۸ **تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۹/۲۹**

چکیده

پژوهش حاضر باهدف بررسی اثربخشی آموزش ایماگوتراپی (تصویرسازی ارتباطی) بر نشانگان روان‌شناختی (استرس، اضطراب و افسردگی) زنان آسیب‌دیده از روابط فرا زناشویی همسر صورت گرفت. جامعه آماری این پژوهش را کلیه زنان آسیب‌دیده از روابط فرا زناشویی که در بازه زمانی فروردین تا شهریور ۱۴۰۰ به مرکز مشاوره خانواده امین شهر بیرجند مراجعه کرده و دارای پرونده بودند؛ تشکیل داد. از بین مراجعه‌کنندگان به مرکز مشاوره ذکرشده، ۳۰ نفر که حاضر به همکاری بودند و ملاک‌های ورود به پژوهش را داشتند، به شیوه نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و به‌طور تصادفی به دو گروه آزمایش (۱۵ نفر) و کنترل (۱۵ نفر) منتسب شدند. روش اجرای مداخله ایماگوتراپی به‌صورت آموزش در ۶ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای به گروه آزمایش بود و گروه گواه هیچ درمانی دریافت نکردند. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه افسردگی، اضطراب، استرس لایبوند و لایبوند (۱۹۹۵) استفاده شد. تجزیه‌وتحلیل داده‌ها با کمک تحلیل کوواریانس و تحلیل کوواریانس چندمتغیره انجام شد. نتایج نشان داد که آموزش ایماگوتراپی (تصویرسازی ارتباطی) بر کاهش نشانگان روان‌شناختی (استرس، اضطراب و افسردگی) زنان آسیب‌دیده از روابط فرا زناشویی همسر مؤثر است. با توجه به نتیجه گزارش‌شده، پیشنهاد می‌شود مداخله آموزش ایماگوتراپی برای بهبود سلامت روان‌شناختی کلی مراجعین آسیب‌دیده از روابط فرا زناشویی همسر به‌ویژه نشانگان روان‌شناختی به کار گرفته شود.

کلیدواژه: ایماگوتراپی، نشانگان روان‌شناختی، روابط فرا زناشویی.

[Downloaded from ijndibs.com on 2026-11-14]

مقدمه

بی‌وفایی و خیانت، نوعی اختلال و بیماری در رفتار است، زیرا با توجه به عوارض نابهنجار و نامطلوبی که به همراه دارد، آسیب‌ها و مشکلات مختلفی را برای هر یک از افراد دیگر ایجاد می‌نماید (احمدی، ۱۳۹۴). مشاهدات بالینی و بررسی‌های نیز علمی نشان می‌دهند که برملا شدن پیمان‌شکنی، تأثیر مخرب، تکان‌دهنده و شدیدی بر زوج‌ها می‌گذارد (احمدی، ۱۳۹۴). متخصصان بالینی گزارش می‌دهند که در فرد آسیب‌دیده از پیمان‌شکنی زناشویی، عواطف شدید اغلب بین احساس خشم نسبت به فرد خطاکار و اقدام کننده و احساسات درونی خجالت، افسردگی، بی‌رمقی طاقت‌فرسا، احساس قربانی شدن و رهاشدگی در نوسان هستند (بشرپور، ۱۳۹۱). همچنین می‌توان به واکنش‌هایی نظیر پرخاشگری و انتقام نسبت به فرد عهدشکن، بی‌رمقی، بی‌حوصلگی، بی‌ارادگی، احساس قربانی‌شدن و رهاشدگی (اسپرینگ و اسپرینگ[1]، ۱۹۹۶؛ خدمتگزار، بوالهری و کرملو، ۱۳۸۷)، احساس شوک، ناباروری و انکار (روزناک و هاردن[2]، ۲۰۰۲)، ضرب و شتم، قتل همسر و خودکشی (شالکفورد، باس و ویکس شاکلفورد[3]، ۲۰۰۳) و بروز مسائل مختلف روان‌شناختی (پینتو و آرانتز[4]، ۲۰۱۶) درنتیجه روابط فرا زناشویی اشاره کرد.

انباشته شدن سرخوردگی‌های ناشی از مسئله پیمان‌شکنی، نقش مهمی در ایجاد استرس زناشویی دارد و سبب ایجاد مشکلات روانی و نشانگان روان‌شناختی می‌شود (میلر، ریان، بیشاپ و اپستین[5]، ۲۰۱۲). مطالعه براون[6] (۲۰۱۱) نشان داد که یکی از اختلالات مهم تجربه‌شده توسط همسری که به او خیانت شده، استرس و اضطراب است. باکوم، اسنایدر و گوردن[7] (۲۰۰۵) از پژوهش خود چنین نتیجه‌گیری کردند که خیانت زناشویی باعث بروز احساس تردید، افسردگی و اضطراب در همسری می‌گردد که به او خیانت شده است. جینفرایو[8] (۲۰۱۴) هم در پژوهش خود نشان داد که پیمان‌شکنی، اعتماد موجود در رابطه و سطح صمیمیت زوج‌ها را کاهش می‌دهد و تأثیرات منفی و مخربی بر ازدواج دارد که می‌توان به پیامدهایی چون افسردگی، استرس و اضطراب اشاره کرد. نتایج پژوهش احمدیان، جهانگیر و امیدبیگی (۱۳۹۳)، نیز نشان داد که استرس، اضطراب و افسردگی از مهم‌ترین علائمی هستند که پس از آگاهی از پیمان‌شکنی همسر در افراد ایجاد می‌گردد.

با توجه به یافته‌های پژوهشی و ماهیت پیچیده پیمان‌شکنی و تأثیرات فاجعه‌آمیز آن بر روابط زوجین، ضروری است که مداخلات مؤثری برای کمک به زوجینی که با این مشکل روبرو هستند؛ بکار گرفته شود. در تبیین و درمان زوجینی که با مشکل پیمان‌شکنی زناشویی درگیر هستند؛ مدل‌های نظری مختلفی ارائه‌شده است که می‌توان به درمان هیجان مدار[9]، مدل تروماتیک[10]، مدل آیینی[11] و

[1]. Spring & Spring
[2]. Rosenak & Harnden
[3]. Shackelford, Buss & weekes – Shackelford
[4]. Pinto & Arantes
[5]. Miller, Ryan, Bishop & Epstin
[6]. Brown
[7]. Baucom. Snyder & Gordon
[8]. Jeanfreau
[9]. Emotionally Focused Therapy
[10]. Traumatic Model
[11]. Ritual Model

[Downloaded from ijndibs.com on 2026-11-14]

مدل بینش‌گرا[1] اشاره کرد (پیلاسو[2]، ۲۰۱۵). دراین‌بین، یکی از مدل‌های درمانی که می‌تواند در درمان و کاهش مشکلات ناشی از روابط فرا زناشویی مؤثر واقع گردد؛ آموزش تصویرسازی ارتباطی یا ایماگوتراپی[3] است (شاکر، ۱۳۹۷).

آموزش تصویرسازی ارتباطی فرایندی است که ضمن دادن آگاهی و اطلاعات به زوج‌ها آموزش می‌دهد از جنبه‌های ناخودآگاه روابط خودآگاه شوند و به‌جای حل سطحی تعارض‌های خود به بررسی ریشه‌های آن‌ها بپردازند (لیکر و کارلوزی[4]، ۲۰۱۴). موفق شدن در این کار باعث بهبودی، رشد و امنیت عاطفی نسبت به دیگری خواهد شد. به‌عبارتی‌دیگر، زوجین یاد می‌گیرند که تعارضات خود را فرصتی برای صمیمت عمیق‌تر و تماس با یکدیگر بدانند. این تغییرات کوچک خوشبختی زوجین را به‌شدت تحت تأثیر قرار می‌دهد و زوجین برای هم منبع لذت می‌شوند تا منبع ناراحتی (ویسی، ۱۳۸۸).

اثرگذاری این شیوه درمانی در درمان مشکلات روان‌شناختی از سایر درمان‌های معمول کارآمدی بیشتری دارد (وایت[5]، ۲۰۱۵) و در طیف گسترده‌ای از متغیرها نظیر رشد ارتباطات دوستانه صمیمانه زوجین (جاوید خلیلی و افکار، ۱۳۹۶)، بهبود رضایت زناشویی، صمیمیت زناشویی (غلامی‌پور، ۱۳۹۴)، تعهد و اعتماد زناشویی، شور و هیجان جنسی و عشق (عبدالوند، سدرپوشان و دایاریان، ۱۳۹۵)، کاهش تعارضات زناشویی (حسینی‌المدنی و شالچی، ۱۳۹۴) و... تأیید شده است. چنان‌که نتیجه مطالعات موحدی و میرزاحسینی (۱۳۹۶)، نشان داد که آموزش گروهی ایماگوتراپی بر کاهش تعارضات زناشویی و افزایش کیفیت زندگی زنان تأثیر دارد. متجدد (۱۳۹۴) در پژوهشی اثربخشی ایماگوتراپی را بر افسردگی موردبررسی و تأیید قرارداد. زینهاری (۱۳۹۳) هم از پژوهش خود چنین نتیجه گرفت که ایماگوتراپی مداخله‌ای اثربخش بر کاهش تعارضات زناشویی است.

حال بر اساس مطالب مطرح‌شده، مطالعه حاضر، باهدف بررسی اثربخشی آموزش ایماگوتراپی (تصویرسازی ارتباطی) بر نشانگان روان‌شناختی زنان آسیب‌دیده از روابط فرا زناشویی همسر انجام شد.

روش پژوهش

پژوهش حاضر با توجه به اهداف و نیز نوع مداخلات به‌عمل‌آمده از طرح‌های نیمه آزمایشی از نوع پیش آزمون-پس آزمون با گروه کنترل است. جامعه آماری این پژوهش را کلیه زنان آسیب‌دیده از روابط فرا زناشویی که در بازه زمانی فروردین تا شهریور ۱۴۰۰ به مرکز مشاوره خانواده امین شهر بیرجند مراجعه کرده و دارای پرونده بودند؛ تشکیل داد. از بین مراجعه‌کنندگان به مراکز مشاوره ذکرشده، تعداد ۳۰ نفر که حاضر به همکاری بودند و ملاک‌های ورود به پژوهش را داشتند، به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و در دو گروه آزمایش (۱۵ نفر) و کنترل (۱۵ نفر) منتسب شدند. شرط ورود به پژوهش حاضر داشتن سواد حداقلی دیپلم، عدم دریافت مداخله روان‌شناختی دیگر و عدم ممانعت برای حضور در دوره آموزشی از سوی خانواده و شرط خروج از پژوهش نیز غیبت بیش از دو جلسه بود.

[1]. Insight Oriented
[2]. Peluso
[3]. Imago Therapy training
[4]. Leeker & Carlozzi
[5]. White

[Downloaded from ijndibs.com on 2026-11-14]

برنامه آموزش ایماگوتراپی (تصویرسازی ارتباطی)، توسط هندریکس و هانت[1] (۱۹۹۹) باهدف افزایش ارتباط زوجین، بهبود زخم‌های دوران کودکی و ارتقای تمایزیافتگی زوجین طراحی شد (صدرجهانی، ۱۳۸۹). روایی و پایایی این برنامه آموزشی در پژوهش‌های مری[2] (۲۰۱۰)، گلستانه و همکاران (۱۳۹۴) و دیاریان (۲۰۱۵) در ۶ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای هر هفته دو جلسه تأیید شده است. شرح مختصر جلسه‌ها در زیر آمده است. البته در پژوهش حاضر صرفاً زنان بررسی شد.

جدول ۱. پروتکل آموزش ایماگوتراپی هندریکس و هانت (۱۹۹۹)

ردیف	عنوان جلسه	محتوای جلسه
	جلسه مقدماتی	مصاحبه و ارزیابی اولیه
۱	سفر کیهانی مغز، آموزش گفت‌وگو به مراجعین	هدف: ایجاد محیط امن تا مراجعین بتوانند آموزش‌ها را برای ۶ هفته آینده یا بیشتر دنبال کند. آموزش گفتگو به شرکای زنان و تأکید بر این‌که این ابزار ارتباطی درصورتی‌که در همه موقعیت‌های تعارضی استفاده شود، می‌تواند ازدواج آن‌ها را تغییر دهد.
۲	رشد و تجارب دوران کودکی انتخاب همسر	هدف: ۱. کسب این عادت برای زنان که شما هر هفته تکالیفشان را بررسی می‌کنید. ۲. بررسی این‌که زنان یکدیگر را کاملاً می‌شنوند و استفاده از دیالوگ زنان، ۳. آموزش به زنان در مورد این‌که چگونه اوایل کودکی‌شان بر انتخاب کردن شخصی مانند والدینشان اثر می‌گذارد. ۴. کمک به زنان برای آغاز جمع‌آوری خاطرات کودکی‌شان برای آغاز فرایند درک عمده‌ی هدف آن‌ها از رابطه‌شان.
۳	گسترش همدلی و بازسازی تصویری شریک	هدف: ۱. تصدیق این نکته که هم‌اکنون زنان، درک کاملی از فرایند گفت‌وگو دارند؛ ۲. استفاده از کاربرگ‌های ایماگو به‌طوری‌که هر یک از زنان بتوانند ببینند که انتخاب زوج، ناخودآگاه بوده و بر اساس ویژگی‌های مثبت یا منفی سرپرست‌های اوایل کودکی او انجام‌شده است. ۴. آغاز فرایند کمک به مراجعین برای درک اینکه همسرشان دشمن آن‌ها نیست بلکه هم‌پیمان هستند هرچند اکنون دچار مشکلاتی شده‌اند. ۵. استفاده از فرایندهای خاص برای کمک به مراجعین در جهت آغاز همدلی با یکدیگر
۴	بازسازی رمانتیک روابط	هدف: ۱. بررسی سطوح همدلی گسترش‌یافته بین والدین؛ ۲. تأکید بر اهمیت امنیت هیجانی و ایجاد مکانی برای افزایش لذت از حس امنیت، ۳. ایجاد فهرستی از رفتارهای مراقبتی و سورپرایزها که وقتی توسط یکی از شرکای زندگی انجام می‌شود، شریک دیگر احساس دوست داشته شدن و افزایش امنیت و احساس سلامت.
۵	تجدید ساختار ناکامی	هدف: ۱. تأکید به مراجعین بر اهمیت امنیت در تجدید ساختار ناکامی‌ها؛ ۲. ایجاد مکانی برای اینکه ناکامی‌ها به‌صورت آرزوهای وارونه بیان شوند؛ ۳. برای این‌که زنان درک کاملی داشته باشند که ناکامی‌هایشان با بخش‌هایی از خودشان که مفقودشده است ارتباط مستقیم دارد و الان به تنها فرصتی برای اصلاح این قسمت‌های گم‌شده داده می‌شود. ۴. برای این‌که زنان این عبارت را درک کنند «والدین شما طرح‌هایی برای پیشرفت شما دارند» و درک این‌که فهرست درخواست‌های رفتار فرستنده که در حال پیشرفت است، طرح‌های دریافت‌کننده می‌باشد؛ ۵. تأکید بر این‌که تغیر کند است و آسان نیست؛ و این‌که هنگامی‌که یکی از شرکا چیزی را که نیاز دارد ارائه دهد، درمان است هم برای شریک و هم‌زمان برای قسمت‌های مفقودشده خودش.
۶	حل خشم	هدف: ۱. بررسی سراسری درخواست رفتاری که به‌صورت یک شیوه مثبت با رفتارهای شدنی نوشته‌شده بودند. ۲. تأکید بر این‌که انجام گرفتن این رفتارها ممکن است سال‌ها زمان ببرد، اما این اعمال هر دوی شرکای زندگی را شفا خواهد داد. ۳. دادن تمرین بیان خشم و غضب به زوج در فرایند محدود نگه‌داشتن ایمن؛ ۴. اطمینان از اینکه زنان کاملاً درک کرده‌اند که زمینه‌های خشم آسیب‌رسان هستند و این‌که مهم است که صدمات شریک زندگی‌مان را بشنویم. ۵. مرور سراسری و داشتن زنانی که اهمیت پیگیری نقشه را درک می‌کنند.

[1]. Hendrix & Hunt
[2]. Mary

[Downloaded from ijndibs.com on 2026-11-14]

برای سنجش نشانگان روان‌شناختی از پرسشنامه افسردگی، اضطراب، استرس DASS- 21[1] استفاده شد. این پرسشنامه شامل ۲۱ گویه است که توسط لاویبوند و لاویبوند (۱۹۹۵) تهیه‌شده است. هر یک از خرده مقیاس‌های dass-21 شامل ۷ سؤال است که نمره نهایی هرکدام از طریق مجموع نمرات سؤال‌های مربوط به آن به دست می‌آید. هر سؤال از صفر تا ۳ نمره‌گذاری می‌شود (لاویبوند و لاویبوند، ۱۹۹۵؛ نقل از بارانی، ۱۳۹۵). آنتونی و همکاران (۱۹۹۸؛ نقل از بارانی، ۱۳۹۵) مقیاس مذکور را مورد تحلیل عاملی قراردادند که نتایج پژوهش آن‌ها مجدداً حاکی از وجود سه عامل افسردگی، اضطراب و تنیدگی بود. نتایج این پژوهش نشان داد که ۶۸ درصد از واریانس کل مقیاس توسط این سه عامل موردسنجش قرار می‌گیرد. ارزش ویژه عوامل تنیدگی، افسردگی و اضطراب در پژوهش مذکور به ترتیب برابر ۹/۰۷، ۲/۸۹ و ۱/۲۳ و ضریب آلفا برای این سه عامل به ترتیب ۰/۹۷، ۰/۹۲ و ۰/۹۵ بود.

در این پژوهش تجزیه‌وتحلیل داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی (میانگین، انحراف استاندارد) و استنباطی (تحلیل کوواریانس) با استفاده از بسته نرم‌افزاری SPSS ۲۲ انجام شد.

یافته‌ها

از مجموع ۳۰ نفر شرکت‌کننده در پژوهش حاضر بیشترین افراد (۱۸ نفر) در رده سنی ۲۵ تا ۳۵ سال قرار داشتند (۶۰ درصد) و همچنین بیشترین افراد (۱۷ نفر) دارای مدرک کارشناسی بودند (۵۶/۶۷ درصد).

جدول۲. نتایج تحلیل کوواریانس برای مقایسه گروه آزمایش و کنترل

منبع	متغیر	نوع ۳ مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معناداری
گروه	اضطراب	۱۶۵/۷۴	۱	۱۶۵/۷۴	۲۶/۸۹	۰/۰۰۱
	استرس	۱۸۸/۱۷	۱	۱۸۸/۱۷	۳۹/۸۵	۰/۰۰۱
	افسردگی	۱۹۳/۶۳	۱	۱۹۳/۶۳	۵۲/۲۶	۰/۰۰۱

با توجه به نتایج به‌دست‌آمده مشاهده می‌شود که بین تمام مؤلفه‌های نشانگان روان‌شناختی در گروه آزمایش و کنترل تفاوت معناداری وجود دارد.

جدول۳. جدول میانگین‌های تعدیل‌شده در پس‌آزمون

مؤلفه	گروه	میانگین	انحراف استاندارد
اضطراب	آزمایش	۱۰/۲۵	۰/۶۵
	کنترل	۱۵/۲۱	۰/۶۵
استرس	آزمایش	۸/۵۲	۰/۵۷
	کنترل	۱۳/۸۰	۰/۵۷
افسردگی	آزمایش	۷/۸۸	۰/۵۱
	کنترل	۱۳/۲۴	۰/۵۱

[Downloaded from ijndibs.com on 2026-11-14]

جدول فوق نشان می‌دهد که میانگین گروه آزمایش از گروه کنترل کمتر است و بنابراین آموزش ایماگوتراپی بر نشانگان روان‌شناختی زنان آسیب‌دیده از روابط فرا زناشویی مؤثر است.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج تحلیل کوواریانس نشان داد که آموزش ایماگوتراپی (تصویرسازی ارتباطی) بر نشانگان روان‌شناختی زنان آسیب‌دیده از روابط فرا زناشویی مؤثر است و میانگین نمره گروه آزمایش نسبت به گروه کنترل کاهش یافت. با توجه به بررسی‌های پژوهشگر، پژوهشی که صرفاً اثربخشی آموزش ایماگوتراپی (تصویرسازی ارتباطی) بر نشانگان روان‌شناختی (اضطراب و استرس) را موردبررسی قرار دهد، یافت نشد. لذا نتایج به‌دست‌آمده از پژوهش حاضر تا حدودی همسو با یافته‌های پژوهش شاکر (۱۳۹۷)، اصلانی، جامعی و رجبی (۱۳۹۴)، متجدد (۱۳۹۴)، هندریکس، هانت، لاکوت و کارلسون[1] (۲۰۱۵)، مارتین و بایلاوسکی[2] (۲۰۱۱)، تیبائوت[3] (۲۰۰۸)، مک‌کافری و لینن[4] (۲۰۰۲) و آکرمن[5] (۲۰۰۱) است.

نتایج پژوهش متجدد (۱۳۹۴) نشان از اثربخشی ایماگوتراپی بر نشانگان افسردگی داشت. هندریکس، هانت، لاکوت و کارلسون (۲۰۱۵) از پژوهش خود چنین نتیجه گرفتند که آموزش ایماگوتراپی بر بهبود کارکرد عاطفی اثربخش است. تیبائوت (۲۰۰۸) نیز در پژوهشی، اثربخشی آموزش تصویرسازی ذهنی هدایت‌شده بر میزان افسردگی را موردبررسی و تأیید قرارداد. آکرمن (۲۰۰۱) هم طی تحقیقاتی نتیجه گرفت که تصویرسازی ذهنی هدایت‌شده در درمان افسردگی بسیار مؤثر است. شواهد پژوهشی، حاکی از آن است که برملا شدن پیمان‌شکنی، سبب بروز پیامدهای عاطفی و نشانگان روان‌شناختی شدید در زوجین می‌شود (سیلوراستین[6]، ۱۹۹۸؛ نقل از هاشم‌پورمفصلی، ۱۳۹۵). ازاین‌رو، آموزش تصویرسازی ارتباطی یا ایماگوتراپی[7] یکی از مدل‌های درمانی است که می‌تواند در درمان و کاهش نشانگان روان‌شناختی ناشی از روابط فرا زناشویی در زوجین آسیب‌دیده مؤثر واقع گردد (شاکر، ۱۳۹۷). در تبیین این یافته‌ها می‌توان چنین گفت: ازآنجایی‌که در برنامه آموزش ایماگوتراپی مهارت‌های گفتگو و گوش دادن آموزش داده می‌شود. لذا زوجین با آموزش مهارت‌های گفتگو یاد می‌گیرند که مهارت گفتگو را بر اساس چرخه آگاهی به‌کارگیرند. در انجام این مهارت زوجین سعی می‌کنند در گفتمان خود بیشتر از ضمیر من استفاده کنند. با این روش از جنبه قضاوتی و ارزشی جملات کاسته شده و حالت دفاعی بودن در طرف مقابل کاهش پیدا می‌کند که این مهارت باعث افزایش همدلی و کاهش استرس می‌شود. از سویی دیگر افشای احساسات باعث افزایش صمیمیت و نزدیکی زوجین و کاهش اضطراب می‌شود. زوجین در این روش می‌آموزند که نسبت به یکدیگر نگرش مثبت و توجه آمیز داشته باشند و به گفته‌های همسر خود بها دهند. با خلاصه کردن صحبت‌های همسر خود، می‌توانند ذهن‌خوانی‌های خود را کاهش داده درنتیجه سو تفاهم‌ها و نشانگان افسردگی در بین زوجین کاهش می‌یابد و به‌جای

1. Hendrix, Hunt, Luquet & Carlson
2. Martin & Bielawski
3. Thibaut
4. McCaffrey & Lynn
5. Ackermann
6. Silverstain
7. Imago Therapy training

[Downloaded from ijndibs.com on 2026-11-14]

آن حس همدلی و شناخت بیشتر نسبت به یکدیگر ایجاد می‌شود. به‌طورکلی مهارت‌های گوش دادن موجب خوب درک کردن و افزایش تفاهم می‌شود لذا نشانگان روان‌شناختی زوجین آسیب‌دیده از خیانت تحت تأثیر عوامل یادشده قرار می‌گیرد و کاهش می‌یابد. هرچند استفاده از ابزار خودگزارش‌دهی و عدم انجام مطالعات پیگیری به دلیل محدودیت زمانی ازجمله محدودیت‌های پژوهش حاضر است اما با توجه به نتیجه به‌دست‌آمده از پژوهش حاضر، پیشنهاد می‌شود آموزش ایماگوتراپی برای کاهش نشانگان روان‌شناختی و نگرانی زنان آسیب‌دیده از روابط فرا زناشویی همسر مورداستفاده قرار گیرد.

منابع

- احمدی، حبیب (۱۳۹۴). *جامعه‌شناسی انحرافات*، تهران: سمت.
- اصلانی، خالد؛ جامعی، معصومه و رجبی، غلامرضا (۱۳۹۴). اثربخشی آموزش تصویرسازی ارتباطی بر کیفیت روابط زناشویی زوج‌ها، *فصلنامه روانشناسی کاربردی*، ۳۶ (۴)، ۳۷-۵۳.
- بشرپور، سجاد (۱۳۹۱). اثربخشی درمان پردازش شناختی بر بهبود علائم پس آسیبی، کیفیت زندگی، عزت‌نفس و رضایت زناشویی زنان مواجه شده باخیانت زناشویی. *فصلنامه مشاوره و روان‌درمانی خانواده*، ۲ (۲)، ۱۹۳-۱۱۰.
- جامعی، معصومه (۱۳۹۲). *بررسی اثربخشی آموزش ایماگوتراپی بر کیفیت روابط زناشویی همدلی در بین زوج‌های مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره شهرستان بهبهان*، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید چمران اهواز.
- حسینی‌المدنی، سید علی و شالچی، احمد (۱۳۹۴). اثربخشی آموزش رویکرد ایماگوتراپی بر کاهش تعارضات زوجین، *دومین کنفرانس بین‌المللی روانشناسی، علوم تربیتی و سبک زندگی*، تهران: دانشگاه شهید بهشتی.
- خدمتگزار، حسین (۱۳۹۵). *بی‌وفایی همسران*، تهران: دانژه.
- خدمتگزار، حسین؛ بوالهری، جعفر و کرملو، سمیرا (۱۳۸۷). *بی‌وفایی همسران: روش‌های پیشگیری و رویارویی با بی‌وفایی*، تهران: قطره.
- زینهاری، محسن (۱۳۹۳). *اثربخشی ایماگوتراپی بر کاهش تعارضات زناشویی زنان*، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه رازی.
- شاکر، فرشته (۱۳۹۷). اثربخشی ایماگوتراپی بر میزان خیانت زناشویی و تنظیم هیجانی زوجین شهر داراب، پنجمین *کنفرانس بین‌المللی روانشناسی، علوم تربیتی و سبک زندگی*، قزوین: موسسه آموزش عالی تاکستان- دانشگاه پیام نور استان قزوین.
- صدرجهانی، سمیه (۱۳۸۹). *بررسی اثربخشی آموزش تصویرسازی ارتباطی بر الگوهای ارتباطی صمیمیت زناشویی معتادان به مواد مخدر و همسرانشان*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبایی.
- عبدالوند، نرگس؛ سدرپوشان، نجمه و دایاریان، محمد مسعود (۱۳۹۵). *ارزیابی اثربخشی ایماگوتراپی بر بهبود کیفیت رابطه زناشویی زوجین مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره شهرستان اصفهان*، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خمینی‌شهر.
- غلامی‌پور، لیلا (۱۳۹۴). بررسی اثربخشی آموزش زوج‌درمانی به شیوه ایماگوتراپی بر افزایش صمیمیت و کاهش دل‌زدگی زناشویی، *نخستین کنفرانس بین‌المللی روانشناسی و مشاوره ایران*، مرودشت: دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت
- متجدد، سمیه (۱۳۹۴). *اثربخشی ایماگوتراپی بر نشانگان دیابت، افسردگی، رضایت زناشویی و کانون کنترل سلامت بیماران مبتلابه دیابت نوع ۲*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه فردوسی مشهد.

[Downloaded from ijndibs.com on 2026-11-14]

- موحدی، اعظم و میرزاحسینی، حسن (۱۳۹۶). ایماگوتراپی راه حلی بر تعارضات زناشویی، *چهارمین کنفرانس بین‌المللی نوآوری‌های اخیر در روانشناسی، مشاوره و علوم رفتاری*، تهران: دانشگاه نیکان.
- ویسی، اسدالله (۱۳۸۸). اثربخشی رویکرد تصویرسازی ارتباطی بر رضایتمندی زناشویی، *مجله دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی*، ۴۲ (۲)، ۹۲-۱۰۷.
- هاشم‌پور مفصلی، ریحانه (۱۳۹۵). *اثربخشی خانواده‌درمانی سیستمی بوئن بر بهبود بخشودگی و دل‌زدگی زناشویی زنان آسیب‌دیده از روابط فرا زناشویی* همسر. پایان‌نامه کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد نیشابور.
- Ackermann, T.E. (2001). Imagery as a technique in the treatment of depressed adolescents under psychiatric supervision. Master of education - with specialisation in guidance and counseling, University of South Africa. P. 24.
- Baucom, D.H., Snyder, D.K., Gordon, K.C. (2005). Helping couples get past the affair: a clinician's guide. New York: Guilford Press.
- Brown, E.M. (2011). Patterns of infidelity and their treatment. New York: Brunner/Mazel.communicative responses to infidelity. *J Marriage Fam*, 48(2), 125-49.
- Hendrix, H. Hunt, H. L. Luquet, W. & Carlson, J. (2015). Using the imago dialogue to deepen couples therapy. *The Journal of Individual Psychology*, *71*, 253–272.
- Hendrix, H., Elliott, R. (2008). An orientation to imago relationship therapy. *Nashville Omen*, 7(23), 37-48.
- Hendrix, H. (2007). *Getting the love you want: A guide for couples*: Macmillan. http://www.soulfulliving.com/love_you_want. Htm. August,
- Jeanfreau, M.M. (2014). A qualitative study investigating the decision-making process of women's participation in marital infidelity. (Ph.D dissertation). Kansas State University, 141-142.
- Leeker, O., Carlozzi, A. (2014). Effects of sex, sexual orientation, infidelity expectations, and love on distress related to emotional and sexual infidelity. *J Marital Fam Ther*, 40(1), 68-91.
- Martin, T. L., & Bielawski, D. M. (2022).What Is the African American's Experience Following Imago Education. *Journal of Humanistic Psychology*, 52, 226-228.
- Mary, N. M. (2010). Applying Stolorow's Theory ofIntersubjectivity to Hendrix's Imago Techniques. *The Journal of Imago Relationship Therapy*, 6(1), 309- 334.
- McCaffrey, R.G., Lynn, C.E. (2002). The effect of public garden visitation on older adults with depression. College of Nursing Florida Atlantic University.
- Miller, L. W., Ryan, C. E., Bishop, D. S., &Epstin, N. B. (2012). The McMaster approach to family: theory, assessment, treatment & research. Journal of family, 22, 168-189.
- Peluso, PR. (2015). Infidelity: A practitioner's guide to working with couples in crisis. New York, NY: Routledge, 151-153.
- Pinto, R., Arantes, J. (2016). The relationship between sexual and emotional promiscuity and infidelity: ATINER'S Conference Paper Series, No. PSY2016–2087, Athens, Greece.
- Rosenak, C.M., & Harnden, G.M. (2002). Forgiveness in the psycho therapeutic Process. Clinical applications. *Journal of Psychology and Christianity*, 11, 188- 197.
- Shackelford, T.K., Buss, D.M., weekes – Shackelford, V A. (2003). Wife killing committed in the context of alovers triangle. *Basic and Applied Social psychology*, 25 (2), 137-144.

[Downloaded from ijndibs.com on 2026-11-14]

- Snyder, D. K., Baucom, D.H., & Gordon, K. C. (2007). *Getting past the affair: A program to help you cope, heal, and move on-Together or apart.* New York: Guilford Press.
- Spring, J.A., & Spring, M. (1996). *After the affair: Healing the pain and rebuilding trust when a partner has been unfaithful New York*, NY: Harper Collins Publishers.
- Thibaut, J.R. (2008). Preparing for cabg and heart valve replacement surgery: a pilot Study on the effectiveness of guided imagery and perioperative Patient education on mental health in a sample of Dutch patients. Thesis, Master program in Clinical and Health Psychology, University of Utrecht.
- White, R.G. (2015). An orientation to imago relationship therapy for depression following psychosis: An examination of clinically significant change. Journal of Contextual Behavioral Science, 4(3), 203-9.

مجله پیشرفت های نوین در علوم رفتاری

[Downloaded from ijndibs.com on 2026-11-14]